

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-4-17
Karar Sayısı : 14-16/296-127
Karar Tarihi : 30.04.2014

(Muafiyet)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN,

B. RAPORTÖRLER: Dr. Ali Fuat KOÇ, Kasım ŞENGÜL, Abdurrahman TEPELİ

C. BİLDİRİMDE

BULUNANLAR : Türkiye Garanti Bankası A.Ş.
Nispetiye Mah. Aytar Cad. No:2 34340 Levent Beşiktaş/İstanbul

(1) **D. DOSYA KONUSU:** Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ile Tekstil Bankası A.Ş. arasında akdedilen Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesine menfi tespit belgesi verilmesi / muafiyet tanınması talebi.

(2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 11.03.2014 tarihinde giren başvuru üzerine düzenlenen 17.04.2014 tarih ve 2014-4-17/MM sayılı Muafiyet/Menfi Tespit Ön İnceleme raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; bildiri yapılan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi (Sözleşme)'ne 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5. maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde muafiyet tanınmasında sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. İlgili Pazar

(4) Bildirimin konusu dikkate alınarak, ilgili ürün pazarları "çok markalı kredi kartı ihracı pazarı (issuing)" ve "üye işyeri edinme pazarı (acquiring)"; ilgili coğrafi pazar ise "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

G.2. Bildirimin Konusu

(5) Bildirim Formu'nda yer alan ifadelerle göre, Sözleşme ile Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (GARANTİ)'nin uluslararası kart kuruluşları ile imzalamış olduğu lisans sözleşmeleri çerçevesinde çıkartmakta olduğu ve işyerlerinden taksitli mal ve hizmet satın alma, alışverişlerde para yerine kullanılabilen ödül (bonus) kazanma, kazanılan bonusları uygulamaya dahil işyerlerinde mal ve hizmet satın almak için kullanma imkanları tanıyan, GARANTİ tarafından kurulan ve işletilen Bonus Kredi Kartı programının ve bu programın parçalarının, Tekstil Bankası A.Ş. (TEKSTİLBANK) tarafından da kullanılabilmesi ve bu kullanım esnasında tarafların hak ve yükümlülüklerinin, uygulama esaslarının, hizmet standartlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

(6) İlgili formda, Sözleşme'ye konu uygulamanın, GARANTİ'nin kurmuş olduğu ve 9 üyesi bulunan Bonus Kredi Kartı Platformu'na TEKSTİLBANK'ın da dâhil edilmesi amacını taşıdığı, bu amaç doğrultusunda Sözleşme'de söz konusu programın bütünlüğünün sağlanması ve GARANTİ'nin bugüne kadar oluşturduğu marka standartları ve teknik standartların korunması ve kart hamillerine verilecek hizmetin asgari seviyesinin belirlenmesi amacıyla birtakım ilkelerin düzenlendiği belirtilmiştir. Ayrıca bu düzenlemelerin tarafların ticari özgürlüklerini kısıtlamadığı, tarafların Bonus Kredi Kartı Programı'nın işletimi ile ilgili olarak alacakları kararların ve yapacakları uygulamaların, her bir tarafa ait Bonus Kart hamilleri arasında ayırım yapılmaması, özellikle tüketici yararı ve mevcut marka standartları ile teknik standartların korunması amacıyla belli standartlara

14-16/296-127

bağlama amacını taşıdığı ifade edilmiştir.

G.3. Değerlendirme

G.3.1. Menfi Tespit Değerlendirmesi

- (7) Aynı piyasada faaliyet gösteren, birbirine rakip iki teşebbüsün aralarında yaptığı bildirim konu Sözleşme'nin kapsamı ve uygulama esaslarını düzenleyen 5. maddesinde yer alan; TEKSTİLBANK tarafından Bonus Kredi Kartı hamillerine yönelik yapılacak kampanyalar, reklam ve tanıtım faaliyetleri ile verilecek bonus oranlarına kısıtlamalar getirilmesi; ayrıca kart uygulamaları, müşterilere verilecek bonuslar ve sağlanacak avantajların sahip olacağı özelliklerin tespit edilmesinin rekabeti sınırlayıcı nitelikte olduğu görülmektedir. Bu nedenlerle ilgili Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. madde yasağına tabi olacağı; dolayısıyla bildirim konu Sözleşme'ye 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmayacağı kanaatine varılmıştır.

G.3.2. Grup Muafiyeti Değerlendirmesi

- (8) 2002/2 Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, "*Rakip teşebbüsler arasında yapılan dikey anlaşmalar, bu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanamaz...*" hükmü bulunmaktadır.
- (9) GARANTİ ve TEKSTİLBANK; bankacılık hizmetleri ve inceleme konusu bakımından ilgili ürün pazarları olarak belirlenen çok markalı kredi kartları ihracı ve üye işyeri edinme pazarlarında birbirlerine rakip olduklarından, Sözleşme'nin anılan Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanması mümkün değildir.

G.3.3. Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

- (10) Menfi tespit belgesi alamayan ve 2002/2 sayılı Tebliğ'in sağladığı muafiyetten de yararlanmadığı tespit edilen Sözleşme'ye bireysel muafiyet tanınabilmesi için Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde öngörülen iki olumlu iki olumsuz koşulu birlikte sağlaması gerekmektedir. Aşağıda, bu koşullar kapsamında değerlendirme yapılmıştır:

a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması

- (11) Dosya konusu Sözleşme ile çok markalı kredi kartlarına yönelik üye işyeri edinme pazarında kapalı ağ olarak faaliyet gösteren Bonus üye işyeri ağı TEKSTİLBANK'ın kredi kartı kullanıcılarının kullanımına açılmıştır. Bu yolla TEKSTİLBANK yeni bir yaygın üye işyeri ağı oluşturmaya gerek kalmaksızın Platform Bankaları'nın oluşturduğu mevcut üye işyeri ağına ihraç ettiği kartları kullandırma imkânına sahip olacaktır. TEKSTİLBANK böylelikle yeni üye işyeri anlaşmaları yapmasa dahi mevcut üye işyeri ağından faydalanarak güçlü bir marka ile beraber çok markalı kredi kartları piyasasındaki pazar payını artırma imkânına kavuşacaktır. Bunun yanı sıra genişleyen üye işyeri ağı sayesinde daha kolay müşteri çekebilecek ve üye işyeri pazarındaki cirosunun yanı sıra kart kullanıcılarından elde ettiği ciroyu da artıracaktır.
- (12) Diğer yandan, sözleşmeye taraf bankaların program kullanımına yönelik söz konusu Sözleşme dolaylı olarak çok markalı kredi kartları hizmetinin sunulmasında gelişme ve iyileşme sağlanması amacına da hizmet etmektedir. TEKSTİLBANK altyapı yatırımlarını artırmak yerine Bonus'un mevcut geniş ağından faydalanabilecek; yeni POS terminali yatırım, bakım ve onarım maliyeti üstlenmeyecek, bu terminallerin yönetimi için gerekli insan kaynağı maliyetine maruz kalmayacak ve mevcut ağa isterse yeni üye işyerleri eklemek suretiyle faaliyet gösterecektir. Bu anlamda Sözleşme ile birlikte bir bakıma TEKSTİLBANK'ın ölçek ekonomisinden faydalanması söz konusu olacaktır. Bunun yanı sıra güçlü bir marka yaratmanın gerektirdiği reklam, müşteri memnuniyeti, ilişki yönetimi yatırımlarından çok büyük ölçüde tasarruf sağlayacaktır. Böylece TEKSTİLBANK müşterileri açısından bankacılık hizmetlerinin önemli parçalarından biri olan kredi kartları pazarında hizmet alımında iyileşme sağlanması söz konusu olacaktır.

14-16/296-127

- (13) Ayrı POS cihazı yerleştirilmesi bankalar açısından maliyeti artıran bir unsur olduğu gibi, bu maliyetin takas komisyonuna yansıtılması sonucunda ekonominin geneline de bir maliyet yüklenmektedir. Zira bankaların POS cihazı yerleştirmek için katlandıkları maliyetleri bankalar arası işlemlerde uygulanacak takas komisyonuna yansıttıkları bilinmektedir. İhraççı banka tarafından kabulcü bankadan alınan takas komisyonu kabulcünün bunu üye işyerine; üye işyerinin de bunu fiyatlar yoluyla tüketiciye yansıtmasıyla ekonominin bütünü açısından bir maliyet haline gelmektedir. Söz konusu işbirliği bu anlamda taraf bankalara bir maliyet avantajı sunacak ve bankaların kaynaklarını daha etkin bir şekilde kullanmalarına olanak tanıyacaktır.

b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması

- (14) İncelenen dosya bakımından, tüketici yararı açısından ilk olarak TEKSTİLBANK müşterilerinin durumunda meydana gelebilecek olası değişimler değerlendirilmelidir. Bu bağlamda incelemeye konu anlaşma vasıtasıyla kredi kartları pazarında TEKSTİLBANK kredi kartı hamillerinin çok markalı kredi kartı hizmetinin sağladığı avantajlardan yararlanması yoluyla tüketicilerin güvenli hizmet almaları ve yaygın bir üye işyeri ağına sahip olan Bonus'un sağladığı ödül/puan uygulamasından faydalanmaları sağlanmış olmaktadır. Bu açıdan, TEKSTİLBANK müşterilerinin Türkiye'nin en yaygın üye işyeri ağlarından birine dâhil olarak alışveriş yapma imkanına sahip olmaları tüketici yararı açısından dikkate değer bir husustur.
- (15) Bunun yanı sıra, TEKSTİLBANK Sözleşme ile sağladığı yatırım, maliyet, fiyat, insan kaynağı avantajlarını daha iyi hizmet sunabilmek için diğer hizmetlere ayırabilecek ve kart hamilleri bundan etkin hizmet almak ve bu hizmeti, düşen maliyetler sayesinde ucuza almak imkanına sahip olabilecektir. Ayrıca TEKSTİLBANK müşterileri için ürün çeşitliliği artacak, ürüne daha kolay ulaşabilme imkanı sağlanabilecektir.
- (16) Diğer taraftan, kredi kartı pazarı çift taraflı pazar özelliğindedir ve bu pazarlarda bir arz edici tarafından sunulan aynı ürüne karşı birbirini etkileyen iki farklı talep söz konusudur. Bunlardan ilki kart kullanıcının talebi, ikincisi ise üye işyerinin talebidir. Kart kullanıcıları bakımından kredi kartı ne kadar çok üye işyerine sahipse karta olan talep o oranda artmaktadır. Aynı şekilde bir kredi kartı ne çok tüketici tarafından kullanılmaktaysa üye işyerlerinin o kredi kartının POS'unu yerleştirmek konusundaki saikleri artacaktır. Kart kullanıcıları ve üye işyerleri arasındaki bu pozitif dışsallık nedeniyle, tüketici boyutundaki bir fayda artışının diğer bir tüketici grubu olan üye işyerine yansması söz konusudur. Dolayısıyla birleşme ile gelen pazar payı artışıyla daha fazla tüketicinin fayda görmesi muafiyetin ilgili şartının karşılanması açısından önemlidir.

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması

- (17) Söz konusu Sözleşme ile taraflara, Bonus programının bütünlüğünün ve "Bonus" markası ile verilen hizmetin standardının korunması amacıyla, tarafların kendi programlarına üye olan program üyeleri, kart hamilleri ve kart uygulamalarına getirilmiş olanlar hariç olmak üzere, kredi kartı ve üye işyeri pazarlamasında bir sınırlama getirilmemektedir.
- (18) Öte yandan, dosya mevcudu bilgilerden TEKSTİLBANK'ın pazar payının ihmal edilebilir düzeyde olduğu görülmektedir. Buna göre bildirimle konu işlem ile GARANTİ'nin ilgili pazarlardaki payları değişmeyeceğinden, ilgili pazarın önemli bir bölümünde rekabet ortadan kalkmayacaktır.
- (19) İlgili pazarda benzer anlaşmalar 2002 yılından beri yapılmakta olup, hâlihazırda pazardaki rekabet, irili ufaklı bankaların birbirleriyle olan rekabetinden çıkıp, pazarda öne çıkan World, Bonus, Axess, Advantage, Maximum gibi kart sistemleri arasındaki rekabete dönüşme sürecini tamamlamaktadır. Küçük ölçekli bankalar ise bu tür anlaşmalar sayesinde sürece dâhil olmak imkanına kavuşmaktadır. Kurulumuz tarafından her zaman mercek altına alınması ve sonlandırılması mümkün olan bu tür geçici anlaşmaların bir diğer olumlu etkisi ise, eskiden büyük bankaların tayin ettiği rekabet şartlarında pazarda tutunmaya çalışan küçük ölçekli bankaların, anılan süreçte kart sayılarını ve üye

14-16/296-127

işyerlerini artırarak güçlenme imkanı bulacak olmasıdır.

- (20) Sonuç olarak bildirimde konu anlaşma sonucunda ilgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmayacağı ve muafiyetin bu koşulunun sağlandığı değerlendirilmesine ulaşılmıştır.

d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması

- (21) Bildirimde Formu'na göre, Sözleşme ile amaçlanan teşebbüslerin üye işyeri ve kart kullanıcılarının sayısını artırmak ve bu yolla rakipler ile daha etkin rekabet edebilmektir. Anılan Sözleşme'nin bu doğrultuda hazırlandığı ve rekabeti zorunlu olandan fazla kısıtlayıcı herhangi bir hükme yer verilmediği anlaşılmaktadır.
- (22) Bunun yanı sıra bildirimde, Sözleşme'de yer alan uygulama esasları, hizmet standartları, iletişim ve marka standartlarına ilişkin hükümlerin GARANTİ'nin marka imajının korunması amacıyla kaleme alındığı, bu hükümlerde yer alan kısıtlamaların ortaya çıkan yararlarla kıyaslandığında, Sözleşme'nin rekabetin zorunlu olandan fazla kısıtlanmadığı sonucuna ulaşılabileceği ifade edilmiştir.
- (23) Diğer taraftan kredi kartları pazarında tüketicilerin birden fazla karta sahip oldukları ve taksit oranı ve ödüller açısından en uygun bankanın kredi kartını kullanabildikleri belirtilmiş, bu nedenle rekabetçi yapıya sahip pazarda tüketiciye sağlanan hizmet, iletişim ve marka standartlarının korunmasının büyük önem arz ettiği ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra, Sözleşme'de tarafların Bonus Kredi Kartı Programı dışında, müşterilerine sunabilecekleri diğer özel avantajlar konusunda herhangi bir kısıtlamanın bulunmadığı vurgulanmıştır.
- (24) Bu çerçevede söz konusu sözleşmelerde yer alan kısıtlamaların rekabeti zorunlu olandan fazla sınırlamadığı görülmektedir.
- (25) Sonuç olarak, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde belirtilen koşulları sağlayan bildirimde konu Sözleşme'ye muafiyet tanınması gerektiği kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (26) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

1) Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ile Tekstil Bankası A.Ş. arasında 30.04.2012 tarihinde akdedilen "Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi"ne rekabeti kısıtlayıcı çeşitli hükümler içermesi nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,

2) Söz konusu sözleşmenin rakip teşebbüsler arasında yapılması nedeniyle 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlanamadığına,

3) Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ile Tekstil Bankası A.Ş. arasında akdedilen "Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi"ne 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasında sayılan şartların tamamını karşılamaması nedeniyle bireysel muafiyet tanınmasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.